

Nr 25.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter; given Stockholms slott den 8 februari 1915.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:ts härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.

Kungl. Maj:ts förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Berndt Hasselrot.

Förslag

till

Lag**om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.**

Härigenom förordnas som följer:

Patenthavare, som är bosatt utom riket, njute, där tiden för erläggande av sådan förhöjd avgift, varom stadgas i 11 § av förordningen den 16 maj 1884 angående patent, utlupit eller utlöper under tiden från och med den 23 december 1914 till och med den 31 maj 1915, anstånd med avgiftens erläggande under tre kalendermånader från den dag, då avgiften enligt nämnda lagrum sist skölat gäldas.

Denna lag skall träda i kraft den 26 februari 1915.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 29 januari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot följande:

»Enligt 11 § i förordningen den 16 maj 1884 angående patent skall för beviljat patent, med undantag av tilläggsopatent, patenthavaren till patentmyndigheten erlägga en årlig avgift. Denna skall för varje patentår betalas före det årets början, vid påföljd att avgiften för samma år höjes med en femtedel. Fullgöres ej sedermera inbetalning av den förhöjda avgiften inom nittio dagar efter patentårets början, är patentet förfallet.

Den första moratorielagen, av den 5 augusti 1914, gällde även dylika patentavgifter. Från den i nämnda lag meddelade bestämmelsen, att

den icke avsåge offentliga avgifter, gjordes nämligen undantag bland annat för avgifter enligt 11 § patentförordningen. Anstånd med erläggande av ifrågavarande avgifter skulle följaktligen, liksom med betalning av annan gäld, åtnjutas, om avgiften förfallit före den 5 augusti, till den 7 september och, om avgiften förföll under tiden mellan den 5 augusti och den 7 september, till dess en kalendermånad förflutit efter förfallotiden.

Moratorielagen av den 4 september 1914 innehöll däremot icke något motsvarande undantag från bestämmelsen, att anstånd icke beviljades med erläggande av offentliga avgifter.

Efter sistberörda lags utfärdande inkom patent- och registreringsverket till Eders Kungl. Maj:t med framställning, att anstånd ånyo måtte medgivas för patentavgifter. Ämbetsverket erinrade om, att under det rådande krigstillståndet postgången från flera länder vore bristfällig, samt anförde vidare, att den allvarliga påföljden — patentets förlust — för underlåtenhet att å den sista betalningsterminen erlägga stadgad årsavgift enligt ämbetsverkets mening gjorde det under nuvarande exceptionella förhållanden nödvändigt, att åtgärder vidtoges för att i möjligaste mån skydda innehavare av svenska patent från att till följd av omständigheter, över vilka de icke kunde råda, underkastas nämnda påföljd och därmed måhända tillskyndas en betydande ekonomisk förlust. Då emellertid påföljden för underlåtenhet att å första betalningsterminen erlägga stadgad avgift endast vore en viss förhöjning i avgiften, syntes några nya bestämmelser om förändrad förfallotid för dessa avgifter icke vara av behovet påkallade. Ämbetsverket hemställde därför, att bestämmelser måtte meddelas, varigenom med erläggande av sådana årsavgifter för patent, för vilkas betalning den i 11 § patentförordningen meddelade fristen av nittio dagar utlupit eller komme att utlöpa under tiden från och med den 1 augusti 1914 till och med den 31 januari 1915, ett anstånd av tre kalendermånader utöver nämnda frist medgäves.

Denna framställning föranledde icke omedelbart någon åtgärd.

Emellertid framhölls sedermera även på diplomatisk väg önskvärdheten av att patenthavare, bosatt utom riket, måtte erhålla anstånd med erläggande av årsavgifter för svenska patent, och liknande uttalanden gjordes av enskilda patenthavare eller ombud för sådana. Tillika blev känt, att moratoriebestämmelser för patentavgifter utfärdats, om icke i alla, åtminstone i de flesta länder, som i förevarande hänseende intaga en ställning jämförlig med vårt lands, bland annat i våra grannländer Danmark och Norge. Med hänsyn till dessa förhållanden och då onekligen det i vidsträckt omfattning rådande krigstillståndet kan, särskilt för invånarna i de krigförande länderna men i viss mån även för andra främmande sta-

ters undersåtar, medföra svårighet att iakttaga de i 11 § patentförordningen stadgade betalningstider, ansåg jag starka skäl tala för att jämväl hos oss tillmötesgående måtte visas utomlands bosatta patenthavare genom beviljande av ett skäligt betalningsanstånd. Jag hemställde därför, att Eders Kungl. Maj:t måtte för sådant ändamål begagna den enligt 1 § i lagen den 18 september 1914 angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium) Kungl. Maj:t tillkommande befogenheten att å tid, då riksdagen ej är samlad, efter hörande av fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret besluta anstånd med betalning av offentliga avgifter. I enlighet med denna hemställan utfärdades, sedan ett i ämnet uppgjort förslag av nämnda fullmäktige lämnats utan erinran, förordningen den 23 december 1914 om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter. Berörda förordning innehåller, att vad i 11 § av patentförordningen stadgas därom, att patent skall vara förfallet, därest sådan förhöjd avgift, som där omförmäles, icke inom stadgad tid erlägges, tillsvidare och intill dess annorlunda kan varda förordnat icke skall vinna tillämpning, där patenthavaren är bosatt utom riket och den tid, inom vilken avgiften senast skolat erläggas, icke gått till ända redan före den 23 december 1914.

Enligt 4 § i nyssnämnda lag av den 18 september 1914 skall ett dylikt, av Kungl. Maj:t utan riksdagens medverkan utfärdat förordnande, om det ej tidigare upphävts och ej heller eljest tiden för dess giltighet redan gått till ända, upphöra att gälla, då sex veckor förflutit från nästa riksdags början. Det beviljade anståndet för patentavgifter upphör alltså den 26 instundande februari.

Detta anstånd torde emellertid böra förlängas. Ingen ändring i de förhållanden, som äga betydelse för denna fråga, har inträtt efter berörda förordnings utfärdande eller synes vara att vänta under den närmare framtiden, och samma behov av betalningsanstånd finnes alltså fortfarande. Att besluta om anståndets förlängning ankommer nu på Konungen och riksdagen gemensamt, och jag tillåter mig därför hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga ett lagförslag i sådant syfte.

Lagbestämmelser om moratorium för patentavgifter synas, såsom patent- och registreringsverket föreslagit, lämpligen böra gå ut på erforderlig förlängning av den tid efter ett patentårs ingång, inom vilken dylika avgifter med viss förhöjning senast skola erläggas vid äventyr av patenträttens förlust. Även i fråga om längden av den nya betalningsfristen för varje särskilt fall torde man kunna ansluta sig till patent- och registreringsverkets förslag, och jag finner mig alltså föranlåten tillstyrka, att denna frist bestämmes till tre kalendermånader. Någon anledning att härvid göra skillnad mellan patentavgifter, som förfalla tidigare eller senare

under moratorietiden, finnes tydligen icke, utan synes det förlängda anståndet böra i lika grad komma alla de patentavgifter till godo, beträffande vilka det genom förordningen den 23 december 1914 inledda och genom den nu ifrågasatta lagen utsträckta moratoriet vunnit eller vinner tillämpning. För de patentavgifter, i fråga om vilka sista betalningsdagen infaller under tiden för tillämpning av sagda förordning, alltså mellan den 23 december 1914 och den 26 februari 1915, åtnjutes redan på grund av förordningen anstånd, längre eller kortare allt efter förfalldagen men på sin höjd sträckande sig över förordningens hela giltighetstid och sålunda uppgående till något över två månader. I avseende å samtliga dessa avgifter medgives genom deras likställande med de under den nya lagens giltighetstid förfallande avgifterna en mer eller mindre betydande förlängning av anståndstiden.

Beträffande slutpunkten för det avsedda moratoriet synes lämpligen kunna stadgas, att detsamma skall gälla patentavgifter, för vilkas erläggande den i patentförordningen bestämda respittiden utlöper före den 1 juni 1915.

Enligt förordningen den 23 december 1914 åtnjutes anstånd av de patenthavare, som äro bosatta i något främmande land, oavsett om den där gällande lagstiftningen medgiver i Sverige bosatta personer en liknande förmån i fråga om patent, som de innehava i det främmande landet. Samma ståndpunkt torde böra vidhållas i den nya lagen. En fordran på reciprocitet skulle förutsätta, att rätten till anstånd i varje särskilt fall gjordes beroende på prövning av vad lagstiftningen i det främmande land, där patenthavaren vore bosatt, innehölle i förevarande ämne, och en dylik prövning skulle ofta vara förenad med svårigheter. Såvitt jag har mig bekant, är det också bland de utländska lagstiftningarna i ämnet endast en, nämligen den tyska, som kräver reciprocitet. Med den vidsträckta omfattning, i vilken anstånd med patentavgifter redan beviljats i främmande länder, kommer emellertid sådan motsvarighet i de flesta fall att finnas; i själva verket innebära de redan meddelade eller nu ifrågasatta svenska bestämmelserna till större delen ej annat än att i vårt land beredes utländska patenthavare en förmån, som utrikes förut medgivits svenska patenthavare.

På sålunda angivna grunder har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета ett förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter».

Föredragande departementschefen uppläste härefter omförmälda förslag, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, och hemställde, att

för det i § 87 regeringsformen angivna ändamål lagrådets utlåtande över förslaget måtte inhämtas genom utdrag av protokollet.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;

och täcktes Hans Maj:t Konungen därtill lämna bifall.

Ur protokollet

N. Beite.

Förslag

till

Lag**om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.**

Härigenom förordnas som följer:

Patenthavare, som är bosatt utom riket, njute, där tiden för erläggande av sådan förhöjd avgift, varom stadgas i 11 § av förordningen den 16 maj 1884 angående patent, utlupit eller utlöper under tiden från och med den 23 december 1914 till och med den 31 maj 1915, anstånd med avgiftens erläggande under tre kalendermånader från den dag, då avgiften enligt nämnda lagrum sist skolat gäldas.

Denna lag skall träda i kraft den 26 februari 1915.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd måndagen
den 8 februari 1915.*

Närvarande:

Justitieråden BERGMAN,
SJÖGREN,
Regeringsrådet PALMGREN,
Justitierådet DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 29 januari 1915, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas över upprättat förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden Herman Falk.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
måndagen den 8 februari 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Hasselrot lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det den 29 nästlidna januari till lagrådet remitterade förslaget till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter; och hemställde föredragande departementschefen, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
N. Beite.